

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

III. Laus Geometriae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

quam clara sunt oculis quæ sunt aspectabilia; quod ad Principii naturam requirebat Speusippus: & an ita certa sint, ut calidum esse ignem certum est; aut ut alia certa sunt, quæ sunt manifestissima, & quæ qui negent aut ratione aut castigatione opus habeant: haud minus enim certa esse debere Axiomata Proclus definebat. In quo id notari velim, cum summam & exploratam in Principiis veritatem requirerent Speusippus & Proclus, talem eam desiderasse, qualis reperitur in rebus vel experientia vel sensuum ope cognitis; atque ita significasse, pro certissima habere se moralium Principiorum fidem, neque de iis, deque geometricis à nobis diversa sentire.

Jam ipsas, quæ ex his derivantur Principiis, demonstrationes si aggrediamur, multis eas, quod necesse fuit, magnisque laborare vitis comperimus: ipsis Geometris testibus, quorum nonnulli Demonstrationes quasdam Euclidis reprehenderunt. Prodiit ante annos aliquot liber De proportionibus, in quo *ὁμοιομετρίας* arguitur Euclides in aliquibus circa proportionibus Demonstrationibus. Ex hoc Axiomate, quod ea æqualia esse sciscit quæ sibi mutuo congruunt, deducta est, ut diximus, Demonstratio quartæ Propositionis libri primi Euclidis; quam cum respuant Geometræ insignes, respuant quoque necesse est Propositiones omnes quæcunque hujus subsidium arceffunt. Sunt autem quamplurima, totamque Geometriam labes hæc inficit. Argumentandi genus, quod constat deductione ad absurdum, & quo Archimedes usus est, ut *ὁμοιομετρίας* repudiabat Josephus Scaliger; atque item illud, quo æquale aliquid alteri esse concluditur, quod nec majus eo sit nec minus. Plura in id argumentum afferre possem, sed ea colligere otii nostri non est. Atque hæc sane ad institutam disputationem sufficiunt.

Laus Geometriae.

III. Quid igitur? Geometriam aspernamur? non equidem obtusa adeo pectora gerimus: imo vero, artis miramur subtilitatem, præclaraque ad veri notitiam *ἐπιχειρήματα*, & dia reperta Geometrarum. Quanta hinc porro humano generi utilitates extiterint, quis adeo hebes est & fungus qui nesciat? Quapropter si quis Geometriae contemnat opem, maximis se ipse exuat commodis, eique ritu ferino vita ducenda sit. Hanc olim studiosè coluimus, plurimaque nos inde ad reliquas disciplinas adjumenta percepisse profitemur; & si quid ex aliis, in quibus elaborandum nobis est, studiis otii superesset, nobilissimæ huic doctrinæ libenter & jucunde tribueremus. Verum quantum ab eorum barbarie absumus, qui suam dignitatem detrahunt Geometriae, cujus præstantiam nec intelligunt; tantum ab iis recedimus, qui veritatem ejus extollunt in immensum, plusque ipsi habendum esse censent fidei, quam cæteris rebus humanis, sensuumque adeo suorum testimonio, aut experientia magistra, aut evidentia denique cuilibet & perspicuitati morali. Nam certiores has esse aio ad veritatis cognitionem vias, quam quas Geometræ insistant. Nec tamen in moralibus illis Principiis & decretis numquam errari puto: hoc tantum volo, quædam esse Principia moralia, cujusmodi ea sunt quæ proposuimus, quorum non minus integra sit auctoritas, & explorata fides, quam geometricorum; ac proinde Demonstrationes quas ex illis ad Christiani dogmatis assertionem deducemus *κατὰ ἐπιχειρήματων λόγον*, haud minus veras habendas esse, quam quæ ex geometricis Principiis nascuntur. Unde intelligant impii, & Dei, omnique religionis osores ac perduelles, quantum eos fallat ratio, dum inania hominum opinantur esse figmenta, quæcunque de Deo, Deique cultu & obsequio, ac rebus divinis sibi ad credendum tradi solent.

PROPOSITIONES.